

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Slovenska narodna stranka.

Nekaj misli o sedanjem političnem polo-
žaju v Sloveniji.

SDS je v razsulu. O tem ni dvoma. Kar so uvidenejši spoznali že pred štiri-
desetimi leti, to priznavajo in potrjujejo
danes široki krogi volilcev in prebivalstva.

Iz nezadovoljnosti in gneva nad ne-
demokratičnostjo in nasilnostjo SDS (ali
kako se je že nazivala v raznih fazah
svojega razvoja), so v Sloveniji že kmalu
po preobratu nastale razne nove stran-
ke, tako NRS in SKS. NRS je med tem
pred SDS zopet kapitulirala, bolj po
ključni zaslugi svojih ljubljanskih vo-
diteljev (vzroki so zadostno znani), ka-
kor po srčni želji in prepričanju svojih
nekdanjih številnih pristašev po Sloveniji.
SKS pa pričinja vsled politične ambi-
cijočnosti nekaterih svojih voditeljev v
zadnjem času zopet sumljivo koketirati
z SDS. Ako je temu tako, je samo treba,
da bivši pristaši obeh teh strank iz »Ju-
tra« zberejo najbolj duhteče cvetke o
zmožnostih in političnih zaslugah bivše-
ga ministra Puclja, iz »Kmetijskega Li-
ga« pa na vonj domačih gred spominja-
joče izbruhe o moralnih in političnih
kvalitetah nekaterih voditeljev SDS.
Ako bodo te žurnalistične in politične
izpovedi prečitali na morebitnih skup-
nih zasedanjih obeh teh strank, SDS in SKS,
ni dvoma, da se bosta ti dve stranki še
bolj vezali in oklenili ena na drugo. Slo-
venski kmet, ki danes ječi pod neznos-
nimi bremenmi, bo dal temu divjemu za-
konu brezdvomno svoj blagoslov! O sloven-
skih socialističnih strankah, ki se sku-
šajo ponekod tudi družiti in vezati s
SDS, niti ne govorim, ker so po zaslugi
svojih voditeljev tako razbite, da ne mo-
rejo SDS prinesiti nobenega haska, same
bi pa utrpele največjo škodo, kakor še
vsakdo, ki se je pajdašil s SDS.

Mnogi napredni Slovenci, ki nikakor
niso mogli soglašati s politiko SDS, so
se pa oklenili velikih srbskih strank, ta-
ko NRS in Davidovičeve demokratske
stranke, mence, da bi se mogle iz teh
partij razviti vsedržavne stranke. Ta ra-
pact je bil napačen. NRS je v Sloveniji
pač parkrat izmenjala režim in njeni slo-
venski pristaši so si mogli morebiti iz-
poslovati nekaj osebnih koncesij. Toda
to je bilo tudi vse. Večjih koristi Slo-
venci od NRS niso mogli imeti, ker ta
stranka, po svojem ustroju in po ogrom-
ni večini srbska, razmer v Sloveniji
ni kratkoročno poznala in torej tudi ni
mogla imeti potrebnega interesa zanje.
Se manj je mogla za Slovenijo storiti
Davidovičeva demokratska stranka, ki
je bila samo kratak čas na vladi.

Kakor je pred nekaj dnevi »Obzorje«
pravilno poudarjal, se je dasedanja cen-
tralistična politika izkazala kot povsem
brezplodna in zavožena. Po novi no-
tranjpolitični koncepciji, od katere pa
sta bila v veliki meri odvisna tudi zuna-
nja politika in ugled naše države v ino-
zemstvu, je samo prav, ako obstojajo
poleg srbskih tudi hrvatske in slovenske
stranke in skušajo sodelovati in se v
vladi uveljaviti. Za koristi Slovenije bi
bilo brezdvomno najbolje, ako bi imeli
eno samo slovensko narodno ali ljudsko
stranko. Ako bi SLS le nekoliko zapo-
stavila svoje verske momente, ki v naši
državi ne morejo imeti nobenega pra-
vega pomena, bi se nekoliko bolj laizi-
rala, bi SLS mogla postati tako edin-
stvena stranka, v kateri bi mogli sode-
lovati vsi poštene in dobro misleči Slo-
venci. Kajti SLS je v kratkem času, kar
je bila na vladi, pokazala, da je pošte-
na stranka in da ji gredo splošni interesi
Slovenije nad vse. Toda za enkrat je
taka evolucija SLS še utopija.

Rešitev spora z Albanijo

DEMARŠA VELESIL.

Beograd, 24. junija. Včeraj popoldne
ob 4.30 so predstavniki Italije, Francije,
Nemčije in Velike Britanije storili po-
trebne korake v smislu poravnave spo-
ra med nami in Albanijo. Prvi je bil pri
zunanjem ministru dr. Voji Marinkoviću
francoski poslanik Darde, za njim angle-
ški odpravnik poslov Forges, potem ita-
lijanski poslanik Bodrero in končno
okoli 4.30 popoldne nemški poslanik
Olshausen. Zastopniki velesil so izročili
naši vladi pisмено noto, pisano v pri-
jateljskem tonu, v kateri nasvetujejo
naši državi, da naj s svoje strani naredi
vse potrebne korake, da se albansko-
jugoslovanski spor čimprej likvidira. Dr.
Voja Marinković je po sprejemu note
odšel na dvor, kjer se je mudil nad 1
uro. Poslaniki niso podali nikakih izjav
niti o vsebini note, niti o namenu njho-
vega poseta pri zunanjem ministru. Edi-
no francoski poslanik Darde je izjavil,
da so poslaniki velesil izročili prijatelj-
sko noto naši državi, da pride čimprej
do mirne poravnave med našo državo in
Albanijo.

Včeraj ob 11. dopoldne je bila izvr-
šena enaka demarša velesil tudi v Ti-
rani.

Na merodajnih mestih trde, da bodo
po tem kolektivnem nastopu štirih vele-
sil, pogajanja za mirno rešitev albansko-
jugoslovanskega spora kmalu rešena.
Zatrjuje, da je spor naše države z Al-
banijo že definitivno rešen, ker je nota
velesil za mirno poravnavo spora med
Jugoslavijo in Albanijo sprejemljiva ta-
ko za našo državo kot tudi za Albanijo.

Naš zunanji minister se je izjavil, da
smatra abansko-jugoslovanski spor for-
malno rešenim. Dr. Voja Marinković je
tudi izjavil, da sprejme predlog Fran-
cije, Italije, Anglije in Nemčije, in da bo
telefonično obvestil francoskega posla-
nika v Tirani, ki zastopa interese naše
države v Tirani, da naj takoj stopi v stik
z albansko vlado in čim albanska vlada
izpusti Djuraškovića na svobodo, se
spremeni tekst naše protestne note Al-
baniji.

Predstavniki velesil so takoj v teku
včerajšnjega dne obvestili svoje vlade o
svojih uspehih v Beogradu v pogledu
albansko-jugoslovanskega spora.

Zunanje ministrstvo je izdalo o de-
marši poslanikov velesil komunique, v
katerem pravi, da so poslaniki Francije,
Italije, Nemčije in odpravnik poslov
Anglije s posebnimi notami predlagali
naši vladi, da se jugoslovansko-albanski
spor, ki je nastal radi aretacije drago-
mana Djuraškovića likvidira na ta na-
čin, da bo Djurašković izpuščen na svo-
bodo, naša vlada pa bo istočasno umak-

nila ostre izraze v svoji noti od 31. maja,
ker smatra te albanska vlada za žaljive.
Naša vlada je že prej izjavila in sporo-
čila tajništvu Zveze narodov, da zahteva
samo to, da se aretirani Djuraškovi iz-
pusti na svobodo in da umakne svoje
ostre besede, ki jih je rabila v svoji pro-
testni noti, ki jo je izročila albanski
vladi radi aretacije.

Zunanji minister dr. Voja Marinković
je izjavil, da bi dala jugoslovanska vla-
da še en dokaz več za svojo umerjenost
in za svojo iskreno željo glede mirne in
hitre rešitve albansko-jugoslovanskega
spora. Naročil je zato francoskemu po-
slaniku v Tirani, da naj izjavi, da je
jugoslovanska vlada sprejela predlog
velesil, in da naj predlaga, če se izvrši
predlagana izpustitev istočasno, ko
bo Djurašković izpuščen na svobodo.

Iz tega sledi, da je treba smatrati
spor med Jugoslavijo in Albanijo kot
likvidiran in da se bodo diplomatski od-
nošaji med obema državama v najkraj-
šem času zopet obnovili.

BESEDILO NOTE.

Beograd, 24. junija. Besedilo note, ki
so jo izročili včeraj popoldne predstavi-
niki velesil dr. Voji Marinkoviću se gla-
si: Italijanska kraljevska vlada (oziro-
ma angleška, francoska in nemška) ne-
navadno obžalujejo težkoče, ki so nasta-
le med kraljevino Srbov, Hrvatov in
Slovencev in Albanijo zaradi incidenta,
ki bi lahko izzval spopad med dvema
sosednjima državama. Ona želi, da naj se
ta incident čim prej izravna v iskrenem
duhu pomirljivosti. Vsestranska rešitev
bi se po njenem mnenju dobila v isto-
časni akciji, da izpusti vlada albanske
republike na svobodo Gjuraškovića in
da Nj. Vel. kralj SHS izpremeni noto ju-
goslovanskega odpravnika poslov od 1.
junija 1927 in da korigira izraze, ki so
označeni kot žaljivi od strani vlade al-
banske republike. Kraljevska italijanska
vlada (oziroma angleška francoska in
nemška) bo srečna, ako dozna, da je to
pravilno rešitev, ki jo predlaga v popol-
nem skladu z vlado Nemčije, Velike Bri-
tanije in Francije, sprejela tudi kralje-
vina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Beo-
grad, 23. junija 1927.

SEJA FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 24. junija. Od 5. in pol do
6. in pol se je vršila seja finančnega
odbora. Sklenilo se je, da se odobri iz-
datek poviška kredita Narodnemu gle-
dališču v Beogradu v znesku 2 milijona
dinarjev mesečno. Tudi je bil odobren
kredit za dozidavo gledališča v Skoplju
v znesku 3,220.100 dinarjev.

SKS, bi postavila svoje kandidate SNS.
Kandidate bi bilo seveda medsebojno
skupno določiti. SLS bi se morala za-
vezati, da jih podpira, zato bi pa poy-
sod drugod pristaši SNS glasovali za kan-
didate SLS. Tako bi v parlamentu dobili
vsaj v gospodarskih vprašanjih enotno
zastopstvo, od katerega bi Slovenija la-
ko imela največje koristi. Koliko se da
v tem pogledu s smiselnim delom do-
teči, nam je pokazala SLS.

Po moji sodbi je misel ustanovitve
SNS vredna, da se o njej razpravlja.
Brezdvomno se da oživotvoriti. Onemo-
gočiti bi jo mogla samo politična ambi-
cijočnost posameznikov, ki stavljaajo
svoje osebne interese, svojo osebno ča-
stihlepnost nad koristi naroda. Komur
pa so ti prvo in glavno načelo — in v
to že bide zadnja ura — ta se mora po-
rediti in stopiti kot priprost vojščak v
vrste Slovenske narodne stranke. — B.

Razkol med radikali.

Beograd, 24. junija. Po konferenci
centrumašev z Veljo Vukičevićem, ki je
trajala celo uro, je zapustil Boža Maksi-
mović predsedništvo vlade, ni pa hotel
dati nikakih informacij o svojem razgo-
voru z Vukičevićem.

Kakor se je moglo izvedeti ni bil stor-
jen nikakršen definitivni sklep glede
postopanja centruma napram delu in
odločitvam glavnega odbora. Vukičević
je smatral za potrebno, da konzultira
večje število svojih prijateljev, ki jih je
bil včeraj pozval k sebi in ki so — 20
po številu — sukcesivno k njemu prišli.
Zlasti je vzbudila pozornost konferenca
z Mihajlom Rankovićem.

Po konferenci z Božo Maksimovićem
je bil Velja Vukičević na dvoru, kjer se
je mudil pol ure. Nato je nadaljeval kon-
ference s člani vlade v svojem kabinetu.
Vukičević je izjavil novinarjem glede
formiranja drugega glavnega odbora:
»Nocoj vam ne morem nič povedati. Ni-
kar ne čakajte, stvari so še v teku!«

Vukičević se je nato sestal z Elijo Mi-
hajlovičem. Od njega se je odpeljal v
hotel Pariz in tam konferiral z Aco Sta-
nojevičem. Kakor se more po vseh teh
zadnjih dogodkih soditi, vlada med radi-
kali prava burja in se zdi, da gredo vse
težnje za tem, da se kot odgovor na
sklepe glavnega odbora radikalne stran-
ke formira drugi ožji glavni odbor, v ka-
terega naj bi vstopili predstavniki cen-
trumašev s pristaši Velje Vukičevića.
Na ta način bi došlo do odkritega boja
med pašicevci in drugimi radikali.

Seja radikalnih ministrov in predstavi-
nikov radikalnega centruma je najzna-
čilnejša za razvoj dogodkov med ra-
dikali.

SEJA DRŽAVNEGA ODBORA.

Beograd, 24. junija. Včeraj je bila
druga seja državnega odbora za volitve.
Na tej seji so bile izvoljene poedine sek-
cije in sicer prva sekcija za Severno Sr-
bijo, druga za Črno goro, Bosno in Her-
cegovino, tretja za Slovenijo in Dalma-
cijo in peta za Vojvodino.

V sekcijo za Slovenijo in Dalmacijo
so izvoljeni dr. Subotić, Josip Pasarić in
Okretić. Sekcija bo pričela danes z de-
lom in bo izvolila predsednika volilnih
odborov za vsako volilno edinico.

Volitve so se izvršile z žrebom. Za
mariborsko-celjsko okrožje je izvoljen
Josip Manzoni, svetnik banskega stola v
Zagrebu, za okrožje Ljubljana-Novo me-
sto Abram Ruso, apelacijski svetnik v
Skoplju, za mesto Ljubljana, Stevo Gre-
gorić, sodnik višjega sodišča v Podgori-
ci.

Za okrožje Beograd je izbran Vladi-
mir Golja, sodnik višjega deželnega so-
dišča v Ljubljani, za okrožje Kruševac
Edvard Pajnić, sodnik višjega deželnega
sodišča v Ljubljani, za timotsko okrožje
Fran Peterlin, sodnik višjega deželnega
sodišča v Ljubljani.

RADIČEVCI AGITIRAJO V JUŽNI SRBIJI.

Skoplje, 24. junija. Včeraj popoldne
so prispeli radičevci nazaj v Skoplje in
so takoj odšli na agitacijo. Ko so se zve-
čer vrnili, so izjavili, da so se zato po-
vrnili, ker smatrajo to po dogodkih, ki
so se pripetili v nedeljo, za svojo dolž-
nost. Izjavili so nadalje, da imajo radi-
čevci 150 organizacij v bitoljskem in
ohridskem okrožju. Liste bodo sestavili
povsod. Dejali so, da so radičevci drža-
votvorna stranka, kar so že večkrat do-
kazali. Oni imajo isto pravico, da se ma-
nifestirajo v Makedoniji in da se jim
zajamči popolno svoboda, kakor pa ra-
dikali in demokrati, ki lahko neovirano
agitirajo po Hrvatski, Slavoniji in Dal-
maciji.

